

Næstved, den 15. marts 2010

Åbent brev (email) til Miljøminister Karen Ellemann og Fødevareminister Henrik Høegh samt medlemmerne af Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt Miljø- og Planlægningsudvalget

Vedr.: Sygdommen WSD

I Sydsjællands Ørredfond er vi dybt bekymrede over svenske presseforlydender om, at tigerrejer skulle kunne overføre sygdommen WSD (white spot desiese) til krebsdyr, heriblandt hummer, krabber, ferskvandskrebs, rejer, mysider osv..

Konsekvenserne af et omfattende udbrud i såvel fersk- som saltvand, hvor mange små krebsdyr er placerede i bunden af fødekæden, kan alle let forestille sig.

Det svenske Fiskeriverket har allerede indført forbud mod brug af tigerrejer som agn. Men andre farer truer også. Lystsejlerne, der under en frokost på havet, får lyst til at fodre måger - eller bare kaste resterne (herunder rejeskallerne) fra måltidet overbord. Eller familien, der er på picnictur med engangsgrillen ved skovsøen, som taber en tigerreje på jorden, hvorefter den bliver smidt i søen. Scenarierne er mange, og Fiskeriverket har nedsat en ekspertgruppe for at undersøge sagen.

Vi skal indtrængende anmode ministrene til at lade problemet undersøge og træffe de nødvendige foranstaltninger.

Vi skal ligeledes bede ministrene i påkommende tilfælde drage omsorg for at sagen rejses i EU og andre relevante fora.

Med venlig hilsen

Søren Grothe Petersen, fmd.

Bilag og links:

Varning för mördarräkan! (I): http://www.fiskejournalen.se/Sites/Fiske/Default_____25872.aspx?DataID=89040

Varning för mördarräkan! (II): http://www.fiskejournalen.se/Sites/Fiske/Default_____25814.aspx?DataID=89061

Fiskeriverket: Expertgrupp samlas för virusshot mot kräftdjur:

<https://www.fiskeriverket.se/arkiv/nyhetsarkiv/pressrum/pressinformation/expertgruppsamlasforvirusshotmotkraftdjur.5.28d9b61d126d6846f298000549.html>

Sydsjællands Ørredfond

www.orredfonden.dk

Søren Grothe Petersen, fmd., Kildegårdsvej 5, lejl. 9, 4736 Karrebæksminde

Tlf.: 55 77 68 63, mobiltlf.: 26 15 68 57, email: 4736@c.dk

2010-02-19 Varning för mördarräkan!

VI HAR EN TICKANDE bomb i Sverige, en ekologisk katastrof som hotar att slå ut hummern, krabborna, räkorna, havs- och sötvattenskräftorna – om inte vi alla, inklusive berörda myndigheter, agerar blixtnabbt!

Det handlar om WSSV (White Spot Syndrome Virus). Det är Ulf Pierrou, länsfiskedirektör på länsstyrelsen i Dalarna, som först berättar om det otäcka viruset. För vattenbruksnäringen är WSSV det mest förlust -

bringande viruset i hela världen. Det ligger just nu i mataffärernas frysdiskar och bara väntar på att få komma ut i våra vatten. Smittbäraren är okokta tiger - räkor, eller jätteräkor som de också kallas – alltså de smaskiga stora räkorna som du får i thaimaten.

OM INGET GÖRS nu så är knappast frågan OM, utan snarare NÄR den första räkan hamnar i vattnet. En räka ramlar av grillen, blir smutsig och hivas i plurret. Eller någon som får för sig att använda den som agn... Jag kontakter Anders Hellström, statsveterinär på Statens veterinärmedicinska anstalt, för att få uppgifterna bekräftade:

– Forskningen visar att viruset angriper samtliga skaldjur som är intressanta för oss människor, i både sött och salt vatten. Kanske även alla andra kräftdjur som tångräkor, gammarus, mysis och så vidare – alltså även födan till fåglar, fiskar och andra djur.

1860 KOM KRÄFTPESTEN till Italien med amerikanska kräftor. Den spreds genom Europa, Ryssland och till Finland. Myndigheterna kände till pesten, men gjorde inget för att hindra införsel av kräftor till Sverige. 1907 importerades en laddning finska flodkräftor till Stockholm. Några dog och slängdes i Mälaren. Efter mindre än ett år hade merparten av alla kräftor i Mälaren dött. Nu agerade myndigheterna snabbt, och införde genast ett förbud mot levande kräftor. Men det var för sent. Jämfört med det nya hotet WSSV så verkar dock kräft - pesten vara en ljum västanfläkt. Och efter en rundringning inser jag att läget knappast är under kontroll.

PONTUS ELVINGSSON, statsinspektör på Livsmedelsverket, berättar att deras gränskontrollanter givetvis kommer agera – om ett importförbud kommer. Verket har dock själva inga befogenheter att förbjuda importen eftersom viruset inte är skadligt för människan. På Jordbruksverket säger handläggare Stig Widell att deras ansvar är att kontrollera införseln av sjuka, levande, djur i landet – inte kommersiell införsel av livsmedel. Men enligt Widell finns det en EU-förordning om animaliska biprodukter som förbjuder att man använder odlade råa tigerräkor och andra vattendjur som foder eller agn, eller att man slänger dem i vattnet. Det finns idag inga planer på hur tillsynen ska

skötas eller hur informationen ska komma ut. Eftersom räkorna omsätter stora pengar och inga människor hotas är det knappast realistiskt med ett importförbud.

ERLAND LETTEVALL, fiskeribiolog på Fiskeriverket, berättar att bollen ligger hos dem och att de förbereder en informations kampanj. Han vet dock ej när den blir av eftersom det saknas resurser och samordning mellan berörda myndigheter. Personligen ser jag bara en lösning: Förbud snarast all import, hantering och försäljning av tigerräkor!

/Martin Falklind

Sydsjællands Ørredfond

www.orredfonden.dk

Søren Grothe Petersen, fmd., Kildegårdsvej 5, lejl. 9, 4736 Karrebæksminde

Tlf.: 55 77 68 63, mobil: 26 15 68 57, email: 4736@c.dk

2010-02-22 Varning för mördarräkan!

Nej, det är inte titeln på en dålig skräckfilm. Det är en varning för ett virus som hotar att slå ut våra svenska skaldjur. Viruset ligger just nu i mataffärernas frysdiskar och bara väntar på att få komma ut i våra svenska vatten. Smittbäraren är importerade tigerräkor. Tigerräkor, eller jätteräkor som de också kallas orsakar gigantiska ekologiska och ekonomiska problem för både människor och natur kring odlingarna där de produceras.

Nu avslöjar Fiskejournalens chefredaktör Martin Falklind tillsammans med Ulf Pierrou, länsfiskedirektör på Länsstyrelsen i Dalarna - att tigerräkorna även kan orsaka en katastrof i Sverige:

- En stor del av räkorna bär på ett virus som kan angripa våra svenska skaldjur. Om vi inte snarast får ett importförbud så är risken uppenbar att en räka hamnar i vattnet. Någon använder en räka som agn, någon annan slänger skal i sjön eller i havet. Då kan smittan vara ett faktum.

Det handlar om WSSV (White Spot Syndrome Virus). Sjukdomen upptäcktes första gången 1992 i räkodlingar i östra Kina. Därifrån har smittan sedan tagit sig till Nord-, Syd-, och Centralamerika. Viruset anses nu vara spritt över hela Asien, undantaget Australien som har förbjudit import av levande kräftdjur och okokta räkor.

Anders Hellström, statsveterinär på Statens veterinärmedicinska anstalt, berättar att en många av de räkor som finns i våra frysdiskar är smittade. Det är de okokta, råa som är farliga:

- Forskningen visar att viruset angriper samtliga skaldjur som är intressanta för oss människor, i både sött och salt vatten: hummer, krabbor, räkor, havskräftor, flod- och signalkräfter. Kanske även alla andra, mindre, kräftdjur – alltså födan till fåglar, fiskar och andra djur, säger Hellström.

Martin Falklind berättar att alla berörda myndigheter känner till virushotet och att de ser allvarligt på saken. Men han är orolig över hur de ska ta sig an problemet och befärrar att ärendet lätt kan ramla mellan stolarna.

– Livsmedelsverket kan inte förbjuda importen eftersom viruset inte är skadligt för människan. Jordbruksverkets ansvar är att reglera införsel av sjuka, *levande* djur i landet – inte kommersiell införsel av livsmedel.

Nu ligger bollen hos Fiskeriverket. De har länge förberett en informationskampanj och samordning mellan myndigheterna, men saknar resurser för att komma till skott. I väntan på detta är Martin Falklinds råd enkelt:

– Eftersom ingen vet vad viruset kan ställa till med i vår svenska natur så är givetvis det bästa att se till att det aldrig hamnar där. Risken är annars att det, precis som i fallet med kräftpesten, blir ett importförbud när det redan är för sent.

– Och du som har tigerräkor i frys eller kyl – se till att varken räkskal eller räkkött hamnar i vattnet! Och köp inga fler!

Sydsjællands Ørredfond

www.orredfonden.dk

Søren Grothe Petersen, fmd., Kildegårdsvej 5, lejl. 9, 4736 Karrebæksminde

Tlf.: 55 77 68 63, mobil: 26 15 68 57, email: 4736@c.dk

Expertgrupp samlas för virushot mot kräftdjur

Virussjukdomen WSD, white spot disease, riskerar att slå hårt mot räka, kräfta, hummer och krabba i svenska vatten. Smittan sprids via råa importerade kräftdjur som därför varken ska slängas i vatten eller användas som agn. Det gäller också skal och andra rester.

Fiskeriverket ser allvarligt på hotet och samlar nu en expertgrupp för att få fram åtgärder. Nyligen anslogs dessutom fiskevårdsmedel för WSD-forskning.

Räka, kräfta, hummer och krabba riskerar att drabbas.

Viruset som leder till WSD, white spot disease, har sitt ursprung i Asien och har därifrån nått USA, Australien, Sydamerika och Afrika.

Viruset är ofarligt för människor men orsakar sjukdom hos alla tiofotade kräftdjur som räka, kräfta, hummer och krabba. Sverige och övriga EU-länder är fria från sjukdomen.

SVA, Statens Veterinärmedicinska Anstalt, bedömer dock att det föreligger en hög sannolikhet för att svenska vatten kan infekteras. Konsekvenserna för fisket och den biologiska mångfalden bedöms kunna bli mycket allvarliga.

– Svenska räkor, kräftor, humrar och krabbor bedöms ha extra stor risk för att drabbas av WSD. Viruset trivs bra i kallt vatten och överlever även om det är frysgrader. För att viruset ska oskadliggöras krävs att vattnet värms upp till 60 grader i minst en minut, säger fiskeribiologen Erland Lettevall på Fiskeriverket.

Expertgrupp analyserar hot mot skaldjur

För att åtgärda problemet samlar Fiskeriverket inom kort en expertgrupp med representanter från Jordbruksverket, SVA, Livsmedelsverket och Länsstyrelsen i Västra Götaland. Ambitionen är att få fram lämpliga åtgärder, riktlinjer och förslag i förhållande till gällande lagstiftning.

Expertgruppen kommer parallellt även att diskutera den parasit som nyligen identifierats i svenska blåmusslor och hotet från den främmande arten amerikansk hummer, med de smittsamma sjukdomar den kan bära med sig.

– Viktigt att poängtera är att förebyggande åtgärder nästan alltid är billigast och effektivast. Det är ofta mycket svårt att komma till bukt med en smitta som dessutom slår brett på många olika arter, i många olika miljöer och med negativa effekter på den biologiska mångfalden. Kräftpestens introduktion till Sverige är en viktig erfarenhet i sammanhanget, säger Erland Lettevall.

Fler åtgärder har redan vidtagits i WSD-frågan. I förra veckan beslutade Fiskeriverket om årets fiskevårdsmedel. Ett av projekten som får delfinansiering är ett forskningsprojekt i SVA:s regi som just ska undersöka virussjukdomen WSD i kräftdjur. Dessutom har ytterligare medel anslagits för undersökningar av kräftsjukdomar och bakteriesjukdomar.

Sydsjællands Ørredfond

www.orredfonden.dk

Søren Grothe Petersen, fmd., Kildegårdsvej 5, lejl. 9, 4736 Karrebæksminde

Tlf.: 55 77 68 63, mobilTlf.: 26 15 68 57, email: 4736@c.dk

Importerade kræftdjur kan vara smittade

En viktig smittoväg för viruset är via råa importerade kræftdjur, som exempelvis jätteräkor.

– Därför är det viktigt att man aldrig använder råa importerade kræftdjur som agn, säger Erland Lettevall.

Även andra organismer kan överföra smitta utan att själv blir sjuka. Kända smittobärare är musslor, borstmaskar, små kræftdjur (copepoder och isopoder), hjuldjur (rotatorier) ochfluglarver som tillhör familjen vattenflugor.

– Så se även upp med att agna med dessa organismer, säger Erland Lettevall.

I broschyren "Faror med levande agn" ges rekommendationer om vilka agn man bör undvika som fritidsfiskare. Bland annat ska man aldrig använda levande agn man köpt utomlands. Betesfisk ska endast tas från det område man fiskar.

På grund av spridningsrisken för WSD ska man heller inte slänga ut råa importerade kræftdjur eller någon form av restprodukt, som skal från jätteräkor, i vatten eller strandområden.

För mer information, kontakta Fiskeriverket:

Erland Lettevall, fiskeribiolog, tfn: 031-743 04 02.

Sydsjællands Ørredfond

www.orredfonden.dk

Søren Grothe Petersen, fmd., Kildegårdsvej 5, lejl. 9, 4736 Karrebæksminde

Tlf.: 55 77 68 63, mobil tlf.: 26 15 68 57, email: 4736@c.dk